

spodarskimi poslopji je bilo mlatišče in najbližja in obenem največja, nad dvajset metrov visoka grmada pšenične slame je bila v ognju. Ker je bilo suho vreme, se je ogenj hitro razširil in na gašenje ni bilo nič misliti. Da bi le preprečili, da se ne bi vnele še druge grmade, gospodarska poslopja in mlatilni stroji! To sem želel.

»Zbudite ljudi!« sem zakričal in sam stekel kvišku ob goreči grmadi, na kateri so trudni delavci še trdo spali.

»Vstavajte, gorimo!« Delavci in delavke še napol v sanjah so kričali in skakali semtertja ko znoreli. Nekaj jih je v strahu skočilo naravnost z grmade na zemljo. Eden si je zlomil nogo in strašno ječal od bolečin, drugemu se je od strahu v resnici zmešalo: bežal je v stepe in se tam par dni brez jedi vlačil okoli, in ako je videl, da kdo

prihaja, se je hitro skrivil za kopo ali v jarku za skale. Mnogim delavcem je na grmadi zgorela obleka in obutev. Begali so po mlatišču kakor brez glave...

Strašen šum je nastal sredi noči. Ljudje so kričali in tarnali, psi lajali in zavijali, živina tulila. In potem to beganje ljudi in živine semtertja ob razsvetlavi petindvajset metrov visoke in skoraj toliko široke ognjene grmade! Bilo je nekaj peklenkogroznega...

Na grmadi, ki je bila v ognju, sta prejšnje noči spala tudi Griška in Gavriilo; zdaj ju ni bilo nikjer. Ljudje so mislili, da sta zgorela. Šele proti jutru so ju našli delavci, ki so zbirali orodje, čisto na drugem koncu prostranega mlatišča — zarita v slamo...

Tako se je maščeval Griška — krščeni žid.

Večerni sonet.

Tja, kjer Trubar hojam, smrekam
evangelij oznanjuje,
v park njegov se rad zatekam,
ko večer mrakove snuje.

Kadar zarje trak bogvé kam
v dalj hiti, moj duh na tuje,
na široke stepe, k rekam
temnovodnim odpotuje.

Tam najmanjše skrito mesto
dni nekdanjih si poišče,
vsako hišo, gozd in cesto
bivše sreče spet obišče
in razlije v tugi čezenj
žarno ko zahod ljubezen.

Jesenske noči.

I.

Sam grem po nemi, tajni gozdni temi,
le pod nogami listje mi šušlja
in skoz vejevje golo se nebo smehlja,
a tu me sluša mir in noč v oči le zre mi.

Ko se ustavim, noč in mir pozdravim,
čuj, vse okoli mi zagovori
o tem, kar si srce zastonj nazaj želi:
o mladih dneh, o sreči gozd mi pravi...

In čutim, da ljubezen me obkroža,
ko smeh devic studenček se hahlja,
mi drevje bajne bajke šepeta,
a veter mi ko mati lica vroča boža.

II.

Težke duše, trudne volje
ko deseti brat
grem na širno, mračno polje
s temo šepetati.

Nizko k zemlji se naklonil
je oblakov svod,
z gosto meglo je zaslonil
pot mi odpovsod.

V noč le poznega koraka
se odmev gubi,
v nôči tam pa molk nanj čaka
in ga zaduši.

Tožna duša vsa s tišino
se noči navda,
dolge ure ž njo edino
srečna kramolja.

III.

Ne morem spati, ven grem na balkon.
Meglen pokriva mesto pajčolan,
a zgoraj je polnočni dan,
tam šeta ščip in zvezdic milijon.

In bel oblaček sredi zvezd vesla,
prozračen, nežen, lahek kakor dim;
pa je še dolga pot pred njim
tja za srebrne čepice gora.

A grad, ko v pravljicah otroških let,
ves v srebru, v ivja biserih gori
in v mestni mrak pod se strmi,
kjer sanja še v neskončno dalj poet.

IV.

Siv je polnočni mrak,
siva cesta, siva je livada,
zadaj je že hiš poslednjih vlak,
tiho sneg v debelih kosmih pada
in brezglasen pozni je korak.

Spredaj nekaj začrni,
bližje se pomika, rase, rase:
kakor senca mimo temen voz drči,
manjša, krči se, gre vase, vase,
dokler se v daljavi ne zgubi.

Misel temna mimo gre,
duše se osamljene oklene. —
Noč jesenska za zdravilo ve:
sname ko z roko vse čare njene —
in spet zdravo, bodro je srce.

Rad. Peterlin-Petruška.